

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

2. marts 2017*

»Præjudiciel forelæggelse — Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 — beskyttelse af Den Europæiske Unions finansielle interesser — artikel 3 — forordning (EØF) nr. 3665/87 — artikel 11 — tilbagesøgning af en eksportrestitution, som uretmæssigt er blevet bevilget — forordning (EØF) nr. 3002/92 — artikel 5a — sikkerhedsstillelse, som uretmæssigt er blevet frigivet — skyldige renter — forældelsesfrist — tidspunkt, hvor fristen begynder at løbe — afbrydelse af fristen — øvre grænse — længere frist — anvendelse heraf«

I sag C-584/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af tribunal administratif de Melun (forvaltningsdomstolen i Melun, Frankrig) ved afgørelse af 5. november 2015, indgået til Domstolen den 11. november 2015, i sagen:

Glencore Céréales France

mod

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, T. von Danwitz, og dommerne E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (refererende dommer) og C. Lycourgos,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona

justitssekretær: fuldmægtig V. Tourrès,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 9. juni 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Glencore Céréales France ved avocats F. Citron og S. Le Roy
 - den franske regering ved D. Colas, S. Ghiandoni og A. Daly, som befuldmægtigede
 - Europa-Kommissionen ved A. Bouquet, J. Baquero Cruz og G. von Rintelen, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. september 2016,

* Processprog: fransk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT 1995, L 312, s. 1), artikel 11 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT 1987, L 351, s. 1), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 495/97 af 18. marts 1997 (EFT 1997, L 77, s. 12) (herefter »forordning nr. 3665/87«), og artikel 5a i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3002/92 af 16. oktober 1992 om fælles gennemførelsesbestemmelser for kontrol med anvendelse af og/eller bestemmelse for produkter fra intervention (EFT 1992, L 301, s. 17), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 770/96 af 26. april 1996 (EFT 1996, L 104, s. 13) (herefter »forordning nr. 3002/92«).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Glencore Céréales France (herefter »Glencore«) og Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer) vedrørende betaling af renter af eksportrestitutioner, som dette selskab uberettiget har oppebåret.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 2988/95

- 3 Tredje betragtning til forordning nr. 2988/95 lyder:
»[...] [D]et er [...] nødvendigt at bekæmpe handlinger, der skader [Unionens] finansielle interesser, på alle områder [...]«
- 4 Forordningens artikel 1 bestemmer:
»1. Med henblik på beskyttelse af [Unionens] finansielle interesser vedtages der generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende [EU-retten].
2. Som uregelmæssighed betragtes enhver overtrædelse af en [EU-]bestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade [Unionens] almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af [Unionen], enten ved formindskelse eller bortfald af indtægter, der stammer fra de egne indtægter, der opkræves direkte for [Unionens] regning, eller ved afholdelse af en uretmæssig udgift.«
- 5 Forordningens artikel 3 fastsætter:
»1. Forældelsesfristen for retsforfølgning er fire år fra det tidspunkt, hvor den i artikel 1, stk. 1, omhandlede uregelmæssighed fandt sted. Der kan imidlertid i reglerne for bestemte sektorer fastlægges en kortere frist, som dog ikke kan være mindre end tre år.
Hvad angår vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder, regnes forældelsesfristen fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt. [...]

Forældelsesfristen for retsforfølgning afbrydes af enhver handling fra den kompetente myndigheds side, som den pågældende gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter hver afbrydelse løber forældelsesfristen videre.

Forældelsen indtræder dog senest den dag, da en frist, der er dobbelt så lang som forældelsesfristen, udløber, uden at den kompetente myndighed har pålagt en sanktion, undtagen i de tilfælde, hvor den administrative procedure er suspenderet i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1.

2. Fristen for fuldbyrdelse af afgørelsen om pålæggelse af den administrative sanktion er tre år. Denne frist regnes fra den dag, da afgørelsen blev endelig.

Afbrydelse og suspension er omfattet af de relevante bestemmelser i national ret.

3. Medlemsstaterne bevarer muligheden for at anvende en længere frist end fristen i henholdsvis stk. 1 og stk. 2.«

6 Afsnit II i forordning nr. 2988/95 har overskriften »Administrative foranstaltninger og sanktioner«. Det indeholder forordningens artikel 4, som fastsætter følgende i stk. 1 og 2:

»1. Enhver uregelmæssighed medfører i almindelighed tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel:

- ved forpligtelse til at betale de skyldige beløb eller tilbagebetale de uberettiget oppebårne beløb
- ved fuldstændig eller delvis fortabelse af den sikkerhed, der er stillet, enten til støtte for anmodningen om den indrømmede fordel eller ved modtagelsen af et forskud.

2. Anvendelsen af de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger er begrænset til tilbagekaldelse af den opnåede fordel, eventuelt med tillæg af rente, som kan beregnes efter en fast sats.«

7 Samme forordnings artikel 5 fastsætter de administrative sanktioner, som forsætlige eller uagtsomme uregelmæssigheder kan medføre.

Forordning nr. 3665/87

8 Forordning nr. 3665/87 blev ophævet og erstattet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 800/1999 af 15. april 1999 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT 1999, L 102, s. 11). Tvisten i hovedsagen reguleres dog fortsat af forordning nr. 3665/87.

9 Artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 bestemte:

»[...] når der uretmæssigt udbetales en restitution, [skal modtageren] tilbagebetale de uretmæssigt modtagne beløb – inklusive eventuelle sanktionsbeløb ifølge stk. 1, første afsnit – forhøjet med en rente, der beregnes på grundlag af den periode, der er forløbet mellem betalingen og tilbagebetalingen. Dog gælder det

- a) at hvis tilbagebetalingsforpligtelsen er dækket af en sikkerhed, som endnu ikke er frigivet, anses inddragelsen af den pågældende sikkerhed i overensstemmelse med artikel 23, stk. 1, eller artikel 33, stk. 1, som tilbagebetaling af de skyldige beløb
- b) at hvis sikkerheden allerede er blevet frigivet, skal modtageren betale et beløb svarende til den sikkerhed, der ville være blevet inddraget, forhøjet med en rente, der beregnes for perioden fra frigivelsesdatoen til dagen før betalingsdatoen.

Betaling skal ske senest 30 dage efter dagen for modtagelse af opkrævningen.

[...]«

Forordning nr. 3002/92

- 10 Forordning nr. 3002/92 blev ophævet og erstattet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1130/2009 af 24. november 2009 om fælles gennemførelsesbestemmelser for kontrol med anvendelse af og/eller bestemmelse for produkter fra intervention (EFT 2009, L 310, s. 5). Tvisten i hovedsagen reguleres dog fortsat af forordning nr. 3002/92.
- 11 Artikel 5a, stk. 1 og 2, i forordning nr. 3002/92 lød således:

»1. Hvis det efter hel eller delvis frigivelse af den sikkerhed, der er nævnt i artikel 5, konstateres, at alle eller en del af produkterne ikke er anvendt som foreskrevet og/eller ikke har nået den fastsatte bestemmelse, anmoder myndighederne i medlemsstaten, hvor sikkerheden er blevet frigivet [...], den pågældende erhvervsdrivende om at betale et beløb svarende til den sikkerhedsstillelse, der ville være blevet inddraget, hvis der var blevet taget hensyn til den manglende opfyldelse af forpligtelserne inden frigivelsen af sikkerheden. Dette beløb forhøjes med renter, der beregnes fra datoen for frigivelsen til dagen forud for betalingen.

Myndighedernes modtagelse af det beløb, der er nævnt i det foregående afsnit, opvejer den økonomiske fordel, der uretmæssigt er blevet indrømmet.

2. Betalingen skal finde sted senest 30 dage efter modtagelsen af anmodningen om betaling.

[...]«

Fransk ret

- 12 Ved lov nr. 2008-561 af 17. juni 2008 om ændring af den civile retlige forældelse (JORF nr. 141 af 18.6.2008, s. 9856) blev der indført en ny ordning for almindelig forældelse, kodificeret i artikel 2224 i code civil (civillovbogen), der bestemmer:

»Alle søgsmål vedrørende personlige og tinglige rettigheder forældes efter fem år regnet fra det tidspunkt, hvor den berettigede får eller burde få kendskab til de forhold, der giver den pågældende grundlag for at fremsætte sit krav.«

- 13 Lovens artikel 26 bestemmer:

»I. –

Bestemmelserne i denne lov, hvorved forældelsesfristen forlænges, finder anvendelse, når forældelsesfristen ikke var udløbet på dagen for lovens ikrafttræden. Det tidsrum, der allerede er forløbet, tages herved i betragtning.

II. – Bestemmelserne i denne lov, hvorved forældelsesfristen forkortes, finder anvendelse på forældelse fra dagen for lovens ikrafttræden, dog således at den samlede varighed ikke kan overstige den frist, der var fastsat i den tidligere lov.

III. – Når der er blevet anlagt sag inden lovens ikrafttræden, viderebehandles og afgøres sagen i henhold til den tidligere lov. Denne lov finder ligeledes anvendelse under appel og kassationsanke [...].«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 14 Den 26. maj 1999 opnåede Glencore en licens til eksport af 3 300 ton maltbyg i løs vægt med eksportrestitutioner.
- 15 Efter at der under en toldkontrol blev konstateret uregelmæssigheder i forbindelse med lastning af kornet på de skibe, der skulle udføre maltbyggen, udstedte Office national interprofessionnel des céréales en opkrævning til Glencore på i alt 93 933,85 EUR, som dækkede uberettiget oppebårne eksportrestitutioner samt en sanktion og en straf, der svarende til henholdsvis 50% og 15% af restitutionernes beløb. Selskabet fik besked om opkrævningen den 25. februar 2004.
- 16 I perioden maj-september 2000 forelagde Glencore toldmyndighederne udførselsangivelser vedrørende 43 630,13 ton blød hvede.
- 17 Efter at der under en toldkontrol blev konstateret uregelmæssigheder i forbindelse med opbevaringen af hveden inden udførslen, udstedte Office national interprofessionnel des céréales den 30. november 2005 tre opkrævninger til Glencore på henholdsvis 113 685,40 EUR, 22 285,60 EUR og 934 598,28 EUR, der udgjorde tilbagebetaling af de beløb, som selskabet uberettiget havde oppebåret. Selskabet fik besked om opkrævningerne ved skrivelse af 5. januar 2006.
- 18 Efter ved den kompetente ret forgæves at have anfægtet de opkrævninger, som er nævnt i denne doms præmis 15 og 17, betalte Glencore de opkrævede beløb den 6. april 2010, for så vidt angik den støtte, der var oppebåret for eksport af maltbyg, og den 27. september 2010, for så vidt angik støtten til eksport af blød hvede.
- 19 Ved afgørelse af 16. april 2013, hvortil en opkrævning af 12. april 2013 var knyttet som bilag, anmodede FranceAgriMer Glencore om betaling af 289 569,05 EUR i renter af støttebeløbene og af de beløb, som selskabet uberettiget havde oppebåret.
- 20 Glencore har anlagt sag ved den forelæggende ret til prøvelse af denne afgørelse og har gjort gældende, at fristen for inddrivelse af disse renter er forældet i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95.
- 21 På denne baggrund har tribunal administratif de Melun (forvaltningsdomstolen i Melun, Frankrig) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
 - »1) Kan det af ordlyden af [dom af 29. marts 2012, Pfeifer & Langen, C-564/10, (EU:C:2012:190)] udledes, at artikel 3 i [forordning nr. 2988/95] finder anvendelse på foranstaltninger vedrørende betaling af renter, der skyldes i henhold til [artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87] og artikel 5a i [forordning nr. 3002/92]?
 - 2) Skal kravet på renter betragtes som en følge af en »vedvarende eller gentagen« uregelmæssighed, der ophører på det tidspunkt, hvor hovedfordringen betales, således at forældelsesfristen for disse først regnes fra dette tidspunkt?
 - 3) Såfremt [det andet spørgsmål] besvares benægtende, skal forældelsesfristen da regnes fra det tidspunkt, hvor den uregelmæssighed, der begrundede hovedfordringen, fandt sted, eller kan den først regnes fra den dag, hvor støtten blev betalt, eller sikkerheden blev frigivet, svarende til det tidspunkt, fra hvilket de nævnte renter beregnes?
 - 4) Må det antages, at enhver handling, hvorved forældelsesfristen afbrydes for så vidt angår hovedfordringen i relation til anvendelsen af forældelsesreglerne i forordning nr. 2988/95, ligeledes afbryder forældelsesfristen for så vidt angår renterne, selv om disse ikke er nævnt i de handlinger, der afbrød forældelsesfristen for hovedfordringen?

- 5) Indtræder der forældelse, når den maksimale frist, der fremgår af artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95, er udløbet, såfremt betalingsorganet inden for denne frist kræver den uberettiget udbetalte støtte tilbagebetalt uden samtidig at kræve, at der betales renter?
- 6) [Er] den almindelige forældelsesfrist på fem år, der i henhold til lov nr. 2008-561 [...] blev indført i national ret ved artikel 2224 i code civil, for så vidt angår forældelse, der endnu ikke er indtrådt på datoen for lovens ikrafttræden, [trådt] i stedet for forældelsesfristen på fire år i henhold til forordning nr. 2988/95 ved anvendelse af undtagelsen i forordningens artikel 3, stk. 3?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 22 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at den forældelsesfrist, som er foreskrevet i denne bestemmelse, finder anvendelse på inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, der er forfaldne til betaling i henhold til artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og artikel 5a i forordning nr. 3002/92.
- 23 Det skal indledningsvis bemærkes, at der ved forordning nr. 2988/95 i henhold til dens artikel 1, og således som det fremgår af tredje betragtning til forordningen, indføres »generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende [EU-]retten«, med henblik på at »bekæmpe handlinger, der skader [Unionens] finansielle interesser på alle områder« (dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).
- 24 I denne forbindelse fastsætter artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 en forældelsesfrist for retsforfølgning på fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted, eller i tilfælde af en vedvarende eller gentagen uregelmæssighed fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt. I henhold til bestemmelsen kan der imidlertid i reglerne for bestemte sektorer fastsættes en kortere frist, som dog ikke kan være mindre end tre år.
- 25 I det foreliggende tilfælde indeholder de for hovedsagen relevante sektorspecifikke EU-regler, dvs. forordning nr. 3665/87 om eksportrestitutioner for landbrugsprodukter og forordning nr. 3002/92 om kontrol med anvendelse af og/eller bestemmelse for produkter fra intervention, ikke særlige bestemmelser vedrørende forældelse.
- 26 Det følger af Domstolens faste praksis, at den frist på fire år, der er fastsat i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, finder anvendelse på såvel uregelmæssigheder, der medfører pålæggelse af en administrativ sanktion som omhandlet i denne forordnings artikel 5, som på uregelmæssigheder som de i hovedsagen omhandlede, der er genstand for en administrativ foranstaltning, der består i tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel som omhandlet i forordningens artikel 4 (jf. i denne retning dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).
- 27 I henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 medfører enhver uregelmæssighed som omhandlet i forordningens artikel 1, stk. 2, i almindelighed tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel, herunder en forpligtelse til at betale de skyldige beløb eller tilbagebetale de uberettiget oppebårne beløb. Endvidere er det præciseret i forordningens artikel 4, stk. 2, at anvendelsen af de i denne artikels stk. 1 omhandlede foranstaltninger er begrænset til tilbagekaldelse af den opnåede fordel, eventuelt med tillæg af rente, som kan beregnes efter en fast sats.

- 28 Det er i det foreliggende tilfælde ubestridt, at de i hovedsagen omhandlede opkrævninger, som den kompetente administrative myndighed har udstedt med henblik på at tilbagesøge støtten og de beløb, som Glencore uberettiget har oppebåret på grund af uregelmæssigheder, som dette selskab har begået, blev udstedt på grundlag af artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 med hensyn til maltbyg i løs vægt og artikel 5a i forordning nr. 3002/92 med hensyn til blød hvede fra intervention. Endvidere fremgår det af de sagsakter, som Domstolen råder over, at opkrævningen vedrørende inddrivelse af renter i tillæg til denne støtte og disse beløb ligeledes var udstedt på grundlag af disse bestemmelser.
- 29 I denne henseende skal det bemærkes, at de nævnte bestemmelser udtrykkeligt fastsætter, at tilbagebetaling af den støtte og de beløb, som den pågældende erhvervsdrivende uberettiget har oppebåret, forhøjes med renter, der beregnes på grundlag af denne støtte og disse beløb i den periode, der er forløbet mellem tidspunktet for deres udbetaling og tidspunktet for deres tilbagebetaling. Artikel 5a, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 3002/92 præciserer i denne forbindelse, at myndighedernes modtagelse af det således beregnede beløb opvejer den økonomiske fordel, der uretmæssigt er blevet indrømmet.
- 30 De i hovedsagen omhandlede opkrævninger skal således kvalificeres som »administrative foranstaltninger« som omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 2, i forordning nr. 2988/95, idet de vedrører såvel hovedkravet som renterne, da disse opkrævninger samlet medvirker til tilbagekaldelse af den fordel, som den pågældende erhvervsdrivende uberettiget har opnået.
- 31 Det følger heraf, at forældelsesfristen i forordningens artikel 3, stk. 1, finder anvendelse under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede.
- 32 Denne konklusion berøres ikke af retspraksis i dom af 29. marts 2012, Pfeifer & Langen (C-564/10, EU:C:2012:190), som den forelæggende ret har henvist til. Selv om Domstolen i denne doms præmis 53 fastslog, at artikel 3 i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at den i bestemmelsen fastsatte forældelsesfrist for inddrivelse af hovedkravet ikke finder anvendelse på inddrivelse af renter, der er opstået i anledning af dette krav, vedrørte denne fortolkning, således som det fremgår af denne præmis, en situation, hvor renterne alene var forfaldne til betaling i henhold til national ret og ikke som i den foreliggende sag i henhold til EU-retten.
- 33 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at den forældelsesfrist, som er foreskrevet i denne bestemmelse, finder anvendelse på inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, der er forfaldne til betaling i henhold til artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og artikel 5a i forordning nr. 3002/92.

Det andet spørgsmål

- 34 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en erhvervsdrivende er debitor for rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, udgør en »vedvarende eller gentagen uregelmæssighed« som omhandlet i denne bestemmelse, i forbindelse med hvilke forældelsesfristen løber fra den dag, hvor den støtte eller de beløb, der er oppebåret uberettiget, og som udgør hovedkravet, er blevet tilbagebetalt.
- 35 Det bemærkes, at i henhold til Domstolens praksis er uregelmæssigheder »vedvarende eller gentagne« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 2988/95, hvis de er foretaget af en erhvervsdrivende, som drager økonomiske fordele af en række indbyrdes lignende transaktioner, som tilsidesætter den samme EU-retlige bestemmelse (dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).

- 36 I lyset af denne definition har den franske regering i det væsentlige gjort gældende i sit indlæg for Domstolen, at den uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95, der ligger til grund for hvert af de i hovedsagen omhandlede rentekrav, skal antages at være forskellig fra den uregelmæssighed, der er opstået i anledning af hovedkravene. Der foreligger således en vedvarende uregelmæssighed, når hovedkravet til stadighed ikke er opfyldt i hele den periode, hvor den erhvervsdrivende er debitor for dette krav.
- 37 Henset til de i denne doms præmis 29 anførte bemærkninger kan renter som de i hovedsagen omhandlede imidlertid ikke anses for at være opstået som følge af en uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95, som er forskellig fra den, der medfører tilbagesøgning af den støtte og de beløb, som udgør hovedkravet.
- 38 Det skal således bemærkes, at gennemførelsen af en uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 kræver, at to betingelser er opfyldt – nemlig en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der udgør en overtrædelse af EU-retten, samt en skade eller en potentiel skade, der påføres EU-budgettet (jf. i denne retning dom af 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, præmis 24).
- 39 For så vidt angår betingelsen om, at der skal foreligge en overtrædelse af EU-retten, følger det af artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og artikel 5a i forordning nr. 3002/92, at den samme overtrædelse af en EU-retlig bestemmelse på samme tid giver anledning til tilbagesøgning af beløb, som uberettiget er oppebåret som følge af denne overtrædelse, og til renter i tillæg til disse beløb, der tilsammen er omfattet af tilbagesøgningen af den økonomiske fordel, der uretmæssigt er blevet indrømmet den pågældende erhvervsdrivende.
- 40 For så vidt angår betingelsen om, at der skal være tale om en skade eller en potentiel skade, der påføres EU-budgettet, skal det bemærkes, som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 51 og 60 i forslaget til afgørelse, at de renter, der er omhandlet i artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og artikel 5a i forordning nr. 3002/92, udgør udligningsrenter, der skal afspejle nutidsværdien af »skaden« som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 mellem tidspunktet, hvor skaden fandt sted, og tidspunktet, hvor den pågældende erhvervsdrivende tilbagebetaler det faktiske beløb for skaden.
- 41 For så vidt angår overtrædelse af bestemmelserne i forordning nr. 3665/87 og nr. 3002/92 følger det heraf, i modsætning til, hvad den franske regering har anført, at en uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 bevirker tilbagesøgning af den økonomiske fordel, der uretmæssigt er blevet indrømmet den pågældende erhvervsdrivende, og som i henhold til artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og artikel 5a i forordning nr. 3002/92 udgør støtte eller beløb, som den erhvervsdrivende har oppebåret uberettiget, med tillæg af renter som fastsat i disse artikler.
- 42 Det andet spørgsmål skal således besvares med, at artikel 3, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en erhvervsdrivende er debitor for rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, ikke udgør en »vedvarende eller gentagen uregelmæssighed« som omhandlet i denne bestemmelse. Sådanne krav skal anses for at være en følge af den samme uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 som den, der medfører tilbagesøgning af den støtte og de beløb, der er modtaget uretmæssigt, og som udgør hovedkravene.

Det tredje spørgsmål

- 43 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at forældelsesfristen i artikel 3, stk. 1, første afsnit, for så vidt angår retsforfølgning, der fører til vedtagelse af administrative foranstaltninger til

inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, løber fra det tidspunkt, hvor den uregelmæssighed – der bevirker tilbagesøgning af den uretmæssige støtte og de uretmæssige beløb, som disse renter er beregnet på grundlag af – har fundet sted, eller om fristen løber fra den dag, fra hvilken de nævnte renter beregnes

- 44 Indledningsvis bemærkes, at det fremgår af besvarelsen af det andet spørgsmål, at krav som de i hovedsagen omhandlede skal anses for at være en følge af den samme uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95, idet de vedrører såvel hovedkravet som renterne.
- 45 I henhold til ordlyden af artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 er forældelsesfristen for retsforfølgning med henblik på tilbagesøgning af disse krav derfor fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted.
- 46 Det er i lyset af de faktiske omstændigheder i hovedsagen, at det skal fastslås, på hvilket tidspunkt denne uregelmæssighed fandt sted.
- 47 Med hensyn til de betingelser, der er nødvendige for at konstatere en uregelmæssighed som anført i denne doms præmis 38, har Domstolen således fastslået, at forældelsesfristens begyndelsestidspunkt ligger på tidspunktet for den begivenhed, der sidst er indtruffet – dvs. enten på tidspunktet for skadens indtræden, såfremt skaden indtræder efter den handling eller undladelse, der udgør en overtrædelse af EU-retten, eller på tidspunktet for denne handling eller undtagelse, såfremt den omhandlede fordel er blevet tildelt før nævnte handling eller undladelse (jf. i denne retning dom af 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, præmis 26).
- 48 I denne forbindelse har Domstolen med hensyn til eksportrestitutioner præciseret, at en »skade« som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 indtræder på det tidspunkt, hvor afgørelsen om endeligt at yde den pågældende fordel træffes. Det er nemlig fra dette tidspunkt, at der faktisk foreligger en skade, som er påført EU-budgettet. Denne skade kan ikke anses for at foreligge før datoen for den endelige ydelse af fordel, da forældelsesfristen i forhold til at tilbagesøge samme fordel i modsat fald allerede ville kunne løbe, når fordel, endnu ikke var blevet tildelt (jf. i denne retning dom af 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, præmis 32). For så vidt angår den sikkerhed, der er omhandlet i artikel 5a i forordning nr. 3002/92, skal det konstateres, at en skade som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 finder sted på sikkerhedens frigivelsesdato.
- 49 I den foreliggende sag gør det tidsmæssige forløb for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, således som dette fremgår af forelæggelsesafgørelsen, det ikke muligt at fastslå hverken den dag, hvor »skaden« som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 indtraf, eller om skaden indtraf før eller efter den handling eller undladelse, der udgør en overtrædelse af EU-retten.
- 50 Under alle omstændigheder påhviler det den forelæggende ret, som har fuldt kendskab til de faktiske omstændigheder i hovedsagen, at afgøre, om den pågældende fordel endeligt er blevet tildelt før den handling eller undladelse, der udgør en overtrædelse af EU-retten. Er dette tilfældet, begynder forældelsesfristen for retsforfølgning med henblik på tilbagesøgning af de omhandlede rentekrav at løbe fra tidspunktet for denne handling eller undladelse. Hvis det derimod fremgår, at denne fordel er blevet tildelt efter den nævnte handling eller den nævnte undladelse, er fristens begyndelsestidspunkt det tidspunkt, hvor fordel, blev tildelt, og således den dag, fra hvilken de nævnte renter beregnes.
- 51 Henset til ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at forældelsesfristen i artikel 3, stk. 1, første afsnit, for så vidt angår retsforfølgning, der fører til vedtagelse af administrative foranstaltninger til inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, løber fra det tidspunkt, hvor den uregelmæssighed – der bevirker tilbagesøgning af den uretmæssige støtte og de uretmæssige beløb,

som disse renter er beregnet på grundlag af – har fundet sted, dvs. tidspunktet for det forhold, som udgør denne uregelmæssighed, nemlig enten tidspunktet for handlingen eller unladelsen eller tidspunktet for skaden, som opstår til sidst.

Det fjerde og det femte spørgsmål

- 52 Med det fjerde og det femte spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at der for så vidt angår retsforfølgning, som fører til vedtagelse af administrative foranstaltninger til inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, indtræder forældelse, når den frist, der fremgår af artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, er udløbet, og når den kompetente myndighed inden for denne frist har krævet tilbagebetaling af den støtte eller de beløb, som den pågældende erhvervsdrivende har oppebåret uberettiget, uden samtidig at træffe afgørelse om disse renter.
- 53 Det fremgår af såvel ordlyden som opbygningen af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, at denne bestemmelse i sit fjerde afsnit pålægger en absolut grænse, der finder anvendelse ved forældelse af retsforfølgning af en uregelmæssighed, idet forældelsen senest indtræder den dag, hvor en frist, der er dobbelt så lang som den forældelsesfrist, der er foreskrevet i bestemmelsens første afsnit, udløber, uden at den kompetente myndighed har pålagt en sanktion, undtagen i de tilfælde, hvor den administrative procedure er suspenderet i overensstemmelse med forordningens artikel 6, stk. 1 (dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 63).
- 54 Henset til Domstolens praksis må det konstateres, at denne absolutte grænse ligeledes finder anvendelse hvad angår vedtagelse af administrative foranstaltninger som omhandlet i forordningens artikel 4 (dom af 3.9.2015, Sodiaal International, C-383/14, EU:C:2015:541, præmis 33).
- 55 Endvidere har Domstolen fastslået, at den nævnte grænse bidrager til at styrke de erhvervsdrivendes retssikkerhed, idet den forhindrer, at forældelsen af retsforfølgning af en uregelmæssighed kan udskydes på ubestemt tid ved gentagne afbrydende handlinger (jf. i denne retning dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 64).
- 56 Bortset fra tilfælde, hvor den administrative procedure suspenderes i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, afbryder den kompetente myndigheds handlinger vedrørende undersøgelse eller retsforfølgning, som den berørte person gøres bekendt med, i henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, ikke den i forordningens artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, foreskrevne frist (jf. i denne retning dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 72).
- 57 Det følger heraf, at den kompetente myndighed, for så vidt angår uregelmæssigheder som de i hovedsagen omhandlede, under alle omstændigheder skal træffe administrative foranstaltninger vedrørende tilbagesøgning af den økonomiske fordel, der uretmæssigt er blevet indrømmet, inden for den frist, der er fastsat i artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95.
- 58 Henset til betragtningerne i denne doms præmis 30 og 45 finder denne frist anvendelse på såvel foranstaltninger vedrørende tilbagesøgning af de beløb, der er omhandlet i artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og i artikel 5a i forordning nr. 3002/92, som foranstaltninger vedrørende de renter, der er omhandlet i disse bestemmelser, og den løber fra det tidspunkt, hvor den uregelmæssighed, som er omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95, og der udgør en overtrædelse af bestemmelserne i forordning nr. 3665/87 og nr. 3002/92, har fundet sted.

- 59 I en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor den kompetente myndighed først har krævet tilbagebetaling af hovedkravene, inden den dernæst har krævet tilbagebetaling af renterne, skulle myndigheden, idet det antages, at handlinger, der afbrød forældelsesfristen, blev truffet med hensyn til disse renter, derfor havde truffet sin afgørelse om tilbagebetaling af de nævnte renter inden for den frist, som er fastsat i artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95.
- 60 Det følger heraf, at når der som i hovedsagen er blevet begået uregelmæssigheder vedrørende forordning nr. 3665/87 og nr. 3002/92 i henholdsvis 1999 og 2000, er den kompetente myndighed i henhold til artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 ikke bemyndiget til i 2013 at træffe en afgørelse om de renter, der skal betales i henhold til artikel 11, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 og artikel 5a i forordning nr. 3002/92, idet kravene vedrørende disse renter, med forbehold af den forelæggende rets bekræftelse heraf, var forældet på dette tidspunkt. Henset til, at fristen i artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 er ufravigelig, gælder denne konklusion ligeledes, når myndigheden inden for den i denne bestemmelse fastsatte frist har truffet en afgørelse vedrørende tilbagebetaling af de beløb, der udgør hovedkravet.
- 61 Henset til ovenstående betragtninger skal det fjerde og det femte spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at der for så vidt angår retsforfølgning, som fører til vedtagelse af administrative foranstaltninger til inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, indtræder forældelse, når den frist, der fremgår af artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, er udløbet, og når den kompetente myndighed inden for denne frist har krævet tilbagebetaling af den støtte eller de beløb, som den pågældende erhvervsdrivende har oppebåret uberettiget, uden samtidig at træffe afgørelse om disse renter.

Det sjette spørgsmål

- 62 Med det sjette spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at en i national ret fastsat forældelsesfrist, der er længere end den frist, som er fastsat i forordningens artikel 3, stk. 1, kan finde anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede ved inddrivelse af rentekrav, der er opstået inden det tidspunkt, hvorpå denne frist trådte i kraft, og som endnu ikke er forældet i henhold til sidstnævnte bestemmelse.
- 63 Det skal bemærkes, at medlemsstaterne i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 kan anvende forældelsesfrister, der er længere end minimumsfristen på fire år i forordningens artikel 3, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, præmis 54).
- 64 Medlemsstaterne har i denne forbindelse en vid skønsbeføjelse vedrørende fastsættelse af længere forældelsesfrister, som de ønsker at anvende på et tilfælde af uregelmæssighed, der skader Unionens finansielle interesser (dom af 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 65 Det fremgår endvidere af Domstolens praksis, at medlemsstaterne ifølge artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 for det første kan fortsætte med at anvende længere forældelsesfrister, der allerede eksisterede på tidspunktet for forordningens vedtagelse, og for det andet indføre nye forældelsesregler, der fastsætter længere forældelsesfrister, efter dette tidspunkt (dom 29.1.2009, Josef Voding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb m.fl., C-278/07 – C-280/07, EU:C:2009:38, præmis 42).
- 66 For så vidt angår den foreliggende sag fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at der på det tidspunkt, hvor de omhandlede uregelmæssigheder fandt sted, ikke fandtes nogen national ordning om forældelse, som kunne finde anvendelse i stedet for ordningen i forordning nr. 2988/95.

- 67 Den forelæggende ret har imidlertid præciseret, at lov nr. 2008-561, hvis overgangsbestemmelser er anført i denne doms præmis 13, indførte en ny ordning for almindelig forældelse, som fastsætter forældelsesfristen til fem år.
- 68 Under disse omstændigheder drejer det af den forelæggende ret rejste spørgsmål sig om, hvorvidt EU-retten er til hinder for, at der kan anvendes en længere forældelsesfrist som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95, for så vidt som denne forlænger den forældelsesfrist, der i princippet finder anvendelse på endnu ikke forældede krav, med et år.
- 69 Det skal indledningsvis bemærkes, at der kun kan anvendes en længere forældelsesfrist end den, der er fastsat i forordningens artikel 3, stk. 1, hvis de pågældende krav, når denne frist træder i kraft, ikke er forældet hverken i henhold til bestemmelsens første afsnit eller i henhold til dens fjerde afsnit, der udgør en absolut grænse, således som det fremgår af denne doms præmis 53 og 59.
- 70 Endvidere skal medlemsstaterne, såfremt de fastsætter længere forældelsesfrister i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95, ikke inden for rammerne af denne bestemmelse fastsætte sådanne længere forældelsesfrister i specifikke og/eller sektorbestemte regelsæt (jf. i denne retning dom af 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb m.fl., C-278/07 – C-280/07, EU:C:2009:38, præmis 46). Det står dem ligeledes frit for at vedtage retsfor skrifter, hvorved der indføres generelle forældelsesfrister (jf. i denne retning dom af 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, præmis 57 og 63 og den deri nævnte retspraksis).
- 71 Selv om der anvendes en længere forældelsesfrist i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95, indtræder der under alle omstændigheder forældelse senest den dag, hvor en frist, der er dobbelt så lang som denne længere forældelsesfrist udløber, uanset om der er foretaget en handling, der afbryder forældelsen.
- 72 Selv om medlemsstaterne, som det fremgår af denne doms præmis 64, har en vid skønsbeføjelse vedrørende fastsættelse af længere forældelsesfrister, skal de imidlertid overholde de generelle principper i EU-retten, navnlig retssikkerhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
- 73 For så vidt angår retssikkerhedsprincippet står det, som det fremgår af Domstolens praksis på det strafferetlige område, i princippet medlemsstaterne frit for at forlænge forældelsesfristerne, når de foreholdte handlinger aldrig er blevet forældet (jf. i denne retning dom af 8.9.2015, Taricco m.fl., C-105/14, EU:C:2015:555, præmis 57).
- 74 For så vidt angår proportionalitetsprincippet bemærkes, at anvendelsen af en længere national forældelsesfrist som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 for retsforfølgning af uregelmæssigheder som omhandlet i denne forordning, ikke må gå videre, end hvad der er nødvendigt for at opfylde målsætningen om beskyttelsen af Unionens finansielle interesser (jf. i denne retning dom af 17.9.2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis). For så vidt angår en forældelsesfrist på fem år, som den, der er fastsat i artikel 2224 i code civil, som affattet ved lov nr. 2008-561, bemærkes, at den kun er et år længere end den, der er fastsat i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95. En sådan forældelsesfrist går således ikke videre, end hvad der er nødvendigt for, at de nationale myndigheder kan forfølge de uregelmæssigheder, der skader Unionens finanser, og den opfylder kravet om proportionalitet.
- 75 Hvad navnlig angår situationen i hovedsagen tilkommer det den forelæggende ret – henset til besvarelsen af det andet og det tredje spørgsmål og bemærkningerne i denne doms præmis 58 vedrørende det tidspunkt, hvorfra forældelsesfristen begynder at løbe i forbindelse med rentekrav som de i hovedsagen omhandlede – at efterprøve, om disse krav var forældet i henhold til artikel 3, stk. 1, første og fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 på tidspunktet for ikrafttrædelsen af lov nr. 2008-561, som indførte en femårig frist. Såfremt der ikke var indtrådt forældelse på dette tidspunkt, synes der i henhold til artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 at gælde, at en frist, der er dobbelt

så lang som den femårsfrist, der er fastsat i denne lov, under alle omstændigheder var udløbet på det tidspunkt, hvor den kompetente myndighed træf afgørelse om de i hovedsagen omhandlede renter i april 2013, hvilket det imidlertid tilkommer den foreliggende ret at efterprøve.

- 76 Henset til ovenstående betragtninger skal det sjette spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at en i national ret fastsat forældelsesfrist, der er længere end den frist, som er fastsat i forordningens artikel 3, stk. 1, kan finde anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede ved inddrivelse af krav, der er opstået inden det tidspunkt, hvorpå denne frist trådte i kraft, og som endnu ikke er forældet i henhold til sidstnævnte bestemmelse.

Sagens omkostninger

- 77 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser skal fortolkes således, at den forældelsesfrist, som er foreskrevet i denne bestemmelse, finder anvendelse på inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, der er forfaldne til betaling i henhold til artikel 11, stk. 3, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 495/97 af 18. marts 1997, og artikel 5a i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3002/92 af 16. oktober 1992 om fælles gennemførelsesbestemmelser for kontrol med anvendelse af og/eller bestemmelse for produkter fra intervention, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 770/96 af 26. april 1996.
- 2) Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en erhvervsdrivende er debitor for rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, ikke udgør en »vedvarende eller gentagen uregelmæssighed« som omhandlet i denne bestemmelse. Sådanne krav skal anses for at være en følge af den samme uregelmæssighed som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, som den, der medfører tilbagesøgning af den støtte og de beløb, der er modtaget uretmæssigt, og som udgør hovedkravene.
- 3) Artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at forældelsesfristen i artikel 3, stk. 1, første afsnit, for så vidt angår retsforfølgning, der fører til vedtagelse af administrative foranstaltninger til inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, løber fra det tidspunkt, hvor den uregelmæssighed – der bevirker tilbagesøgning af den uretmæssige støtte og de uretmæssige beløb, som disse renter er beregnet på grundlag af – har fundet sted, dvs. tidspunktet for det forhold, som udgør denne uregelmæssighed, nemlig enten tidspunktet for handlingen eller undladelsen eller tidspunktet for skaden, som opstår til sidst.
- 4) Artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at der for så vidt angår retsforfølgning, som fører til vedtagelse af administrative foranstaltninger til inddrivelse af rentekrav som de i hovedsagen omhandlede, indtræder forældelse, når den frist, der fremgår af artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, er udløbet, og når den kompetente

myndighed inden for denne frist har krævet tilbagebetaling af den støtte eller de beløb, som den pågældende erhvervsdrivende har oppebåret uberettiget, uden samtidig at træffe afgørelse om disse renter.

- 5) Artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at en i national ret fastsat forældelsesfrist, der er længere end den frist, som er fastsat i forordningens artikel 3, stk. 1, kan finde anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede ved inddrivelse af krav, der er opstået inden det tidspunkt, hvorpå denne frist trådte i kraft, og som endnu ikke er forældet i henhold til sidstnævnte bestemmelse.

Underskrifter